

Internacional

ENTRE MUR I MUR

Sàhara: la línia Maginot

Sis murs ha construït ja el rei de Marroc per aïllar els lluitadors saharians. L'últim, el que els barra l'accés a l'oceà Atlàntic i que permet al Marroc negociar tractats de pesca amb els estats europeus.

Antoni Castei

La guerra del Sàhara ha anat quedant en l'oblit. Dotze anys després de la vergonyosa entrega del territori del Sàhara Occidental al Marroc, precedida pels actes teatrals de la marxa verda i els acords de Madrid, en aquell immens tros de desert encara es repeteixen els combats, mentre a Tinduf l'hospitalitat algeriana ha permès la construcció dels fonaments d'un estat saharià, reconegut per més de setanta països d'arreu del món.

Els enfrontaments oberts dels primers anys de la guerra ja no són possibles. L'estratègia del Front Polisario ha canviat d'acord amb la reestructuració de l'ocupació militar marroquina. Rabat construï tot un seguit de murs defensius per impedir el pas dels combatents polisaris a l'anomenat territori útil del Sàhara. En una fase posterior, iniciada a començament d'any, el Marroc construï un sisè mur per barrar l'accés dels saharians a l'oceà

Atlàntic i poder negociar acords de pesca amb els països europeus, sense haver-se de sentir que aquella zona és perillosa per a les flotes pesqueres a causa dels continus atacs del Front Polisario.

El mur, una espècie de línia Maginot amb terres amuntegades, plenes de sofisticats aparells de vigilància, ha immobilitzat més de 100.000 soldats marroquins i, el que és més greu, encara no ha demostrat la seva invulnerabilitat. S'ha passat d'una guerra d'emboscades, amb grans pèrdues humanes marroquines, a una guerra d'usura, complementària de la batalla diplomàtica.

En l'aspecte militar, es pot dir que la situació és més equilibrada que una partida Kaspàrov-Kàrpov, amb sistemes de joc dels dos contrincants ben diferenciats. En canvi, la jugada diplo-

màtica és en mans dels saharians, després de l'admissió de la República Arab Sahariana Democràtica (RASD) a l'Organització per la Unitat Africana (OUA) fa quatre anys, i d'aconseguir que la mateixa organització pan-africana i el secretari general de l'ONU, Javier Pérez de Cuéllar, impulsessin plans de pau que afavoreixen les tesis saharianes sobre l'autodeterminació, pas previ a la independència.

A l'altre costat del tauler diplomàtic, el rei Hassan II també mou les peces amb habilitat. No solament ha ignorat la resolució de l'OUA demanant-ne la baixa, sinó que ha aconseguit paralitzar qualsevol reconeixement de la RASD per part dels països occidentals i de l'est, tret de Iugoslàvia, i ha donat llargues a la medició de Pérez de Cuéllar.

La darrera trobada entre Hassan II i el president algerià, Chadli Benyedid, protector dels interessos saharians, es pot interpretar com un intent de millorar les degradades relacions bilaterals per la qüestió sahariana. Els dos estadistes, reunits a instàncies del rei saudí Fahd, parlaren del conflicte saharià des de perspectives totalment irreconciliables. És molt difícil que en les actuals circumstàncies pugui haver-hi un desbloquejament en l'enfrontament dels màxims protagonistes del problema del Sàhara Occidental.

La guerra del Sàhara, oblidada fora d'aquella zona magribina, emmudeix el joc diplomàtic. Als camps de refugiats situats al sud de Tinduf es viu l'aspecte més cruent del conflicte i no les astúcies i cartes amagades de la diplomàcia. La vida quotidiana està estretament lligada als esdeveniments militars. Els nens, que no han trepitjat encara el territori que somnien, volen fer-se grans per imitar el pare o el germà que, en tornar de llargues absències, explica, amb veu pausada, què ha trobat en aquells sectors de desert que s'anomenen Sàhara Occidental.

Les terres del Polisario

Ahmed, en el perfecte castellà après servint l'exèrcit colonial espanyol, condueix un Land Rover que ha deixat a Tinduf els enginyers militars per poder transportar prop del mur defensiu marroquí diversos periodistes. El viatge és llarg. Son més de deu hores en direcció on el sol es posa, travessant paisatges desèrtics ben diversificats. No estem en una etapa de la París-Dakar, encara que els camells moderns quasi no toquin terra, ni anem a la recerca d'un poblet turístic per als clients del Club Méditerranée; caminem per les

terres que només el Polisario pot recórrer.

El quart mur defensiu, a la zona de Mahbes, es periòdicament atacat per la guerrilla sahariana. Són combats de curta durada, en els quals el Polisario es limita a llançar uns quants artefactes contra les posicions marroquines. La resposta és sempre immediata. Els coets de morter volen sobre els Land

El segrest de vaixells, una arma política del Polisario.

Rover dels amos del desert quan aquests ja han iniciat la retirada. Els enemics no ens veuen pràcticament el rostre i poden arribar a creure que s'enfronten a un oponent misteriós.

Aquests darrers mesos han tornat els combats de veritat. Ahmed i Mustafà ens assenyalen les columnes de fum que sorgeixen del quart mur defensiu. La lluita ferotge durarà més de sis hores. Les explosions, atenuades pels vint quilòmetres de distància, ressonaran per aquella terra que sembla de ningú. Els enemics es veuran les cares i comprovaran que són germans, en combat, perquè el rei Hassan II volgué annexionar-se el Sàhara Occidental.

Els efectes d'aquell combat els veurem hores després: quasi un centenar de presoners marroquins i la captura de tones de material militar de tota mena i procedència. Els saharians, joiosos, ens contaràn que ocuparen una àmplia zona del mur defensiu a Mahbes, demostrant «que no és inexpugnable». Els presoners, derrotats, ens diran que la batalla va ser molt dura. No saben quin destí els espera en captivitat, però donen gràcies a Déu per no haver mort en aquesta guerra absurda.

Els pallsaris són els amos del desert del Sahara Occidental.

